

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Allahu Teala'nın; هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ “İnsanlar İçin Bir Hidayet Rehberi (Yol Gösterici), Doğru Yolun ve Hak İle Batılı Birbirinden Ayırmanın (Furkan'ın) Apaçık Delilleri Olarak” [Bakara 185] Kavlinin Tefsirinden İktibaslar

Şeyh Tahir İbn Âşur, Allahu Teala'nın; هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ “İnsanlar için bir hidayet rehberi (yol gösterici) ve doğru yolun ve hak ile batılı birbirinden ayırmanın (Furkan'ın) apaçık delilleri olarak” kavlinin tefsiri hakkında şöyle diyor: Bu ikisi, (Kur'an'dan), içerisinde hidayet ve Furkan'ın (hak ile batılı birbirinden ayırmanın) inmesi nedeniyle (Ramazan) ayının faziletli yönüne işaret eden iki durumdur.

Sonra şöyle diyor: Birinci hidayetten murat edilen: Kur'an'da geçenlerin, genel olanlara aykırı olmayan genel ve özel maslahatlara rehberlik etmesidir. Doğru yolun (hidayetin) apaçık delilleri: Kur'an'da geçen, tevhidin delilleri, Peygamberin doğruluğu ve Kur'an'ın diğer benzer delilleri gibi birçok insanın inkar ettiği gizli hidayet delillerini içermektedir. Furkan (الْفُرْقَانُ-el-Furkan) masdarı (فَرَقَ-Faraka) olup hak ile batılı birbirinden ayırma, yani kendilerine Allah'tan gelen hak ile İslam'dan önce üzerinde buldukları batıl arasındaki farkı beyan etmek olarak yaygınlaşmıştır. Dolayısıyla birinci hidayetten murat edilen: ikinci hidayetten murat edilenden başka bir hidayete dair örnek olup bir tekrar değildir.

Ayrıca İmam Ebu Zehre'nin Zehratu't-Tefsir'inde şöyle geçmektedir: Ramazan ayı oruç için özeldir; çünkü Kur'an bu ayda nazil olduğu gibi vahyin başlangıcının hatırlanması da bu ayda olup yeryüzüne inen en büyük hayır ve yeryüzünün nuru ve aydınlığı olan Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in gönderilmesinin kutlanması, onun kutlanmasıyla hidayet nimetinin, karanlıklardan aydınlığa çıkma nimetinin ve rahmet peygamberinin gönderilmesi nimetinin kutlanması da bu ayda olmuştur. Nitekim Allahu Teala şöyle buyurmuştur: وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ **“Biz seni ancak âlemlere rahmet olsun diye gönderdik.”** [Enbiya 107]

İmam Razi Tefsir-i Kebir'inde özetle şöyle demiştir: Ramazan ayında Allahu Teala'nın hidayeti gökten yeryüzüne inmiştir, dolayısıyla onda orucun farz kılınması uygun düşmektedir; çünkü oruçta karın ve fercin şehvetleri tutulmakta olup oruçtaki manevi kopuş yeryüzünden göğe doğru bir yükseliştir. Muhammed'in gönderilişinin kutlandığı bu ay hakkında Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur: إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَىٰ فَرَضَ عَلَيْكُمْ صِيَامَ رَمَضَانَ، وَسَنَنْتُ لَكُمْ قِيَامَهُ، فَمَنْ صَامَهُ وَقَامَهُ إِيمَانًا **“Yüce Allah Ramazan ayında oruç tutmayı size farz kıldı. Ramazan gecelerini namazla geçirmek de benim sünnetimdir. Kim inanarak ve (sevabını yalnızca Allah'tan) umarak Ramazan ayında oruç tutup, geceleri de namaz (teravih) kılarsa, annesinden doğduğu günkü gibi günahlarından arınmış olur.”**

Nitekim Allahu Teala Kur'an'ı, insanlar için bir hidayet (yol gösterici olarak) nitelendirmiş ve şöyle buyurmuştur: هُدًى لِّلنَّاسِ **“İnsanlar için hidayet rehberi”**, yani insanlar için hidayet rehberi (yol gösterici) olması hali demektir; çünkü Kur'an insanları, Allah'ın izniyle karanlıklardan aydınlığa çıkarmakta olup Allahu Teala'nın büyük bir mucizesidir; böylece o, Muhammedi risalet makamına yönelik bir hidayet (yol gösterici) ve yönlendirme olup bununla birlikte içinde apaçık ayetlerini

barındırmaktadır; bu nedenle Allahu Teala şöyle buyurmuştur: **“Doğru yolun apaçık delilleri olarak.”** Yani Kur'an'ın ayetleri apaçık ve net anlamına gelmekte olup bu da onun getirdiği şeriattır demektir. Furkan ise, hak ile batılın, zulüm ile adaletin, şura ile despotluğun, ıslah ile ifsadın, yeryüzünün imarı ile yıkımın arasını ayırma işi demektir.

Şeyh Şaravi bu ayetin tefsiri hakkında nefis sözleriyle şöyle devam ediyor; zira Allah ona rahmet etsin şöyle diyor: “El-Hak şöyle buyurmuştur: **“İnsanlar için bir hidayet rehberi olarak Kur'an'ın indirildiği (aydır).”** “-هُدًى”- Hidayet” kelimesinin şu anlama geldiğini biliyoruz: Hedefe en kısa yoldan ulaştırıcı şeydir; zira karışık yollara işaretler koyduğunuzda bu, yolcunun en az çabayla yola ulaşmasını istediğimiz anlamına gelmektedir; “Hidayet” de doğru yolu bulmamız için yaratıcı Subhanahu'nun koyduğu işaretlere delalet etmektedir; çünkü eğer bu işaretleri koyma işini yaratılanlara bırakmış olsaydı, arzular ihtilaf ederdi. Farz edelim ki bizler, onların arzularına uymadıklarımızı, hakkı aradıklarımızı ve zihinlerinin olgun olduğuna kabul edelim, evet tüm bunları kabul edelim ve parametreleri belirlemeleri için meseleyi onlara bırakalım ve soralım: Peki bu işaretleri koyan kimdir ve ne ile yol gösterecek? O halde düşünecek bir akla sahip olmadan önce onun için hidayet rehberinin (yol göstericinin) olması gerekir ve ayrıca bu hidayeti koyan (hidayet rehberi ve yol gösterici olan) kimse, ondan faydalanmaması gerekir; işte Allah Subhanehu yaratılmışlardan müstağnidir-münezzehtir ve kulların hiçbir şeyinden faydalanmayacaktır. İnsanlara gelince; şayet “hidayeti-doğru yolu” onlar koymuş olsalar, koyan kişi bundan faydalanacaktır ve biz bunu bizzat kendi gözlerimizle gördük; zira zenginlerin parasını alıp zengin olmak isteyen kimse komünist ideolojiyi icat etmiş ve başkalarının alın terini emmek isteyen kimse de kapitalist ideolojiyi koymuş olup bunlar arzudan kaynaklanan ideolojilerdir ve bu ideolojilerin filozoflarından herhangi birinin kendisini arzudan (hevadan) uzak tutması imkansızdır: çünkü bir kapitalist yasa yaparken kendi nefsinin arzusuna meyledeceği gibi komünist de kendi nefesine meyledecektir. Ama bizler, bizim için yasa koyan ve koyduğu yasadan fayda sağlamayan birini istiyoruz; bu vasıflara uygun olan sadece el-Hak Subhanehu ve Teala'dır; zira sadece yasa koyan O'dur ve sadece mahlukatın faydası için kanun koymaktadır.”

Bunu size gösteren şey, insan yapımı yasaların diğer yasaları kaldırmak için geldiğini görmemizdir; çünkü insanlar bilgili olduklarını varsaysalar da birçok şeyi gözden kaçırabilirler. Nitekim kanun koyucu, geleceğe dair bütün tasavvurları önüne koymaya çalışsa da, insan yapımı yasalarda sürekli değişiklikler yapıldığını görüyoruz; zira kanun koyucu, kanun yapma zamanında aklında olmayan bir hükmü gözden geçirir ve hayat olayları gelip onu kendisine çeker ve bu yüzden de şöyle der: Yasamada eksiklik var, artık uygun değil ve onu değiştiriyoruz.

O halde biz, insanların takip edeceği hidayet ve metodu koyanın, bu metottan faydalanmamasının yanı sıra müstakbelde gelecek tüm cüziyatları bilen biri olmasını istiyoruz; bu da ancak Alim ve Hakim olan İlahın katından gelebilir. Bu nedenle Allahu Teala şöyle buyurmuştur: **“(Başka) yollara uymayın. Zira o yollar sizi Allah'ın yolundan ayırır.”** [En'am 153] Takip edeceğimiz yollardan bu da hevaya göredir, şu da hevaya göredir demektir. Dolayısıyla yeryüzünde hepimizi darmadağın eden insan yapımı kanunlar vardır; çünkü biz değişen arzularımıza uyuyoruz ve bu konuda hiçbir menfaati olmayanın metoduna uymuyoruz. Bu nedenle diyorum ki: Şunu çok iyi bilin ki benim itiraz etmediğim gerçek hidayet, Allah'ın hidayetidir (doğru yoludur); **هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ**

الهُدَى وَالْفُرْقَانَ **“İnsanlar için bir hidayet rehberi (yol gösterici), doğru yolun ve hak ile batılı birbirinden ayırmanın (Furkan’ın) apaçık delilleri olarak.”** Kur’an bir bütün olarak “hidayettir” ve Furkan ise, hak ile batılın karıştırıldığı konularda bir ayırım yapmaktır; bu nedenle Tenzilul Hakim hak ile batılın arasını ayırmak için gelmiştir.” Şaravi’nin sözü bitti.

Bu ayet-i kerimeden istinbat edilen bu mefhumlar bizim için Ramazan ayının, insanlar için bir hidayet ve onların iyi bir yaşam sürmeleri için bir delil olsun diye içerisinde azim olan Kur’an’ın indirildiği bir ay olarak yüksek konumunu ortaya koymaktadır. Hatta Allah Azze ve Celle bu ayı, İslam’ın rükünlerinden biri olan bir ibadet için tahsis etmiştir; dikkat edin bu ibadet oruçtur. Sanki Allahu Teala, içerisinde dünya, din ve ahiret yurdunun iyiliği olan hidayeti bahşetmesine bir teşekkür olarak bu ibadeti bize farz kılmıştır. Nitekim ayet-i kerimenin sonundaki Allahu Teala şu kavli buna işaret etmektedir: **وَلْتَكْمَلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ** **“Bütün bunlar, sayıyı tamamlamanız ve size doğru yolu göstermesine karşılık, Allah’ı tazim etmeniz, şükretmeniz içindir.”** [Bakara 185]

Bu açıklamadan sonra bizim için, hem birçok Müslümanın ihmalkâr olmasının hem de Kur’an-ı Kerim’in nazil olmasının hikmetini anlamadaki eksikliğinin boyutu ortaya çıkarmaktadır; zira onlar, kendilerini Kur’an’ı ezberlemek, okumak ve yazmakla sınırlandırıyorlar, onun hükümlerinin devlet ve toplumda devre dışı kalmasına aldırış etmiyorlar ve Kur’an ve nebevi sünneti yasamanın kaynağı, hidayet ve kurtuluşun anayasası haline getiren İslami hayatı yeniden başlatmak için çalışmıyorlar. Bu yüzden Rabbinin Kitabını terk eden ve onu insan yapımı beşeri kanunlarla değiştiren bir ümmette hayır yoktur. **إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ** **“Allah’ın sana gösterdiği şekilde insanlar arasında hükmedesin diye sana Kitab’ı hak ile indirdik.”** [Nisa 105]

Bu yüce gaye için **Hizb-ut Tahrir** kurulmuş olup o, muhlis olanların azimlerini bilemekte ve Allah’ın kendisi için razı olduğu yönetim sistemi kaybolduğu gibi kendisinden birçok İslami mefhumların da kaybolduğu, evlatlarından çoğunun tohumdan ziyade kabukla ve asıdan ziyade fûru ile meşgul olmaya başladığı, böylece hem kendilerinin hem de milletler arasındaki sözlerinin kaybolduğu ümmetin evlatlarını bilinçlendirmektedir.

Bir Müslümana yakışan oruç ayetlerini okurken, Kur’an-ı Kerim’in nazil olduğu ayda oruç tutmanın farz kılınmasının hikmetini ve oruç ayetlerinde varit olan Kur’anî işaretleri idrak etmesi ve bununda ona, İslam ümmetinin Kur’an’ın hidayetiyle hidayete ermesinin gerçekleşmesi ve insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmete geri dönmesi için İslami hayatı yeniden başlatmayı hedefleyen samimi bir grupta birlikte çalışma ilhamı vermesidir.

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا

“Şüphesiz ki bu Kur’an en doğru yola iletir; iyi davranışlarda bulunan müminlere, kendileri için büyük bir mükâfat olduğunu müjdeler.” [İsra 9]

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Bilal Zekeriya